

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ НАУК ТА УКРАЇНОЗНАВСТВА**

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ НАУК ТА ІСТОРІЇ МЕДИЦИНИ**

Збірник матеріалів
II Міжнародної науково-практичної конференції
(17 – 18 березня 2022 р.)

Чернівці, 2022

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ НАУК ТА УКРАЇНОЗНАВСТВА**

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ НАУК ТА ІСТОРІЇ МЕДИЦИНИ**

Збірник матеріалів
II Міжнародної науково-практичної конференції
(17 – 18 березня 2022 р.)

**CURRENT ISSUES
OF SOCIAL AND HUMANITIES SCIENCES, AND THE HISTORY OF
MEDICINE**

Collection of materials of the 2nd International Scientific Practical Conference
(Chernivtsi, March 17-18, 2022)

Чернівці, 2022

ISBN 978-966-697-984-4

УДК : 3(08)

61(09)(08)

A 43

Актуальні питання суспільно-гуманітарних наук та історії медицини: збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Чернівці, 17–18 березня 2022 р.). Буковинський державний медичний університет. Чернівці, 2022. 183 с.

До наукового збірника ввійшли наукові статті доповідей (матеріалів) учасників II Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні питання суспільно-гуманітарних наук та історії медицини» (м. Чернівці, 17–18 березня 2022 р.), що проводилася в Буковинському державному медичному університеті спільно з науковими установами й навчальними закладами освіти України, Румунії, Польщі, Республіки Молдови і Болгарії. Адресований науковцям, аспірантам, співробітникам закладів вищої освіти.

Current issues of social and humanities sciences, and the history of medicine: collection of materials of the II International scientific and practical conference (Chernivtsi, March 17-18, 2022). Bukovynian State Medical University. Chernivtsi, 2022. 184 p.

Scientific articles of reports (materials) of the participants of II International scientific and practical conference «Current issues of social and humanities sciences, and the history of medicine» (Chernivtsi, March 17-18, 2022) were included in the scientific collection. Conference was held at the Bukovynian State Medical University together with scientific institutions and educational institutions of Ukraine, Romania, Poland, Republic of Moldova and Bulgaria. The scientific collection is addressed to scientists, graduate students, employees of higher education institutions.

Головний редактор - д. мед. н., проф., в.о. ректора Буковинського державного медичного університету **Андрієць О.А.**
Відповідальний редактор - д. іст. н., проф., завкафедри суспільних наук та українознавства **Мойсей А.А.**
Редактори-упорядники: д. пед. н., проф. **Цуркан М.В.**,
к. філол. н., доц. **Максимюк М.В.**,
стар. лаборант **Лейзор Н.А.**

ОРГАНІЗАТОРИ КОНФЕРЕНЦІЇ: Міністерство охорони здоров'я України, Буковинський державний медичний університет, кафедра суспільних наук та українознавства.

Рекомендовано до друку вченою радою Буковинського державного медичного університету (протокол No 11 від 22.06.2022 р.).

За достовірність наведених даних і посилань несе відповідальність автор публікації.

ISBN 978-966-697-984-4

©БДМУ,
© Автори статей, 2022

	127
Максим'юк Оксана. Семантична специфіка підметів аналітичної будови з кількісним значенням.....	129
Максимюк Марта. Оніми на позначення України як елемент стилістики тексту (на матеріалі роману В. Кожелянка «Дефіляда в Москві»).....	131
Марчишина Алла. Квір-ідентичність у лінгвістичній рецепції.....	133
Мельничук Оксана, Сілевич Лілія. До питання формування національної свідомості студентів під час вивчення «Української мови (за професійним спрямуванням)».....	135
Музика Тетяна. Психолінгвістичні аспекти викладання української мови як іноземної.....	137
Навчук Галина. Мовна підготовка майбутніх медичних фахівців в умовах глобальних викликів.....	139
Настенко Ольга. Форми дистанційного навчання української мови як іноземної.....	140
Никіфорчук Жанна. Принципи навчання медичної термінології.....	142
Нікоряк Наталія. «Інтермедіальний код кіносценарію «Перевірте свої годинники» Л. Костенко та А. Добровольського».....	143
Новікова Тетяна. Класифікація церковнослов'янizmів в українській мові.....	146
Овсієнко Людмила. Основні засоби формування культури мислення та спілкування майбутніх фахівців з аналітики суспільних процесів.....	148
Рудюк Тетяна. До проблеми дидактичних і психологічних аспектів викладання української мови для іноземних студентів.....	150
Руснак Наталія. Інформація як лінгвістичний феномен.....	151
Руснак Юлія. Комунікативно-прагматичне навантаження лексеми уста в художньому дискурсі Ольги Кобилянської.....	153
Сажина Алла. Ігрові стратегії в мережевій поезії.....	156
Синиця Валентина. Термінологічні словосполучення із семантикою <i>Leishmaniosis</i> в латинській термінології тропічних хвороб.....	158
Струк Іванна, Вікованюк Анна-Діана. Невербальні засоби на позначення емоційного стану мовця в художніх текстах сучасних українських письменників.....	160
Тесліцька Галина. Теоретичні основи вивчення простого ускладненого речення на засадах компетентнісного підходу.....	162
Ткач Алла. Фахова термінологія – важливий складник мовленнєвої компетенції студентів-медиків.....	164
Толкачова Наталія. До питання про формат та структуру тестових завдань.....	165
Томусяк Людмила. Атрибутивні компоненти з синкретичним значенням.....	167
Турік Олександра, Продан Софія. Методика концептуального аналізу як	

Львів : Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 2019. 27 с.

Максим'юк Оксана,
кандидат філологічних наук, доцент,
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
(м. Чернівці, Україна)

СЕМАНТИЧНА СПЕЦИФІКА ПІДМЕТІВ АНАЛІТИЧНОЇ БУДОВИ З КІЛЬКІСНИМ ЗНАЧЕННЯМ

У сучасній синтаксичній науці питання аналітизму вираження значень синтаксичних категорій знайшли втілення в т. зв. складених формах членів речення. У розв'язанні цих питань нерідко має місце відсутність єдиних принципів і критеріїв визначення складу елементів у аналітично вираженому синтаксичному компоненті. Важливо акцентувати, що останні часом ця теорія одержала принципово нову досить переконливу орієнтацію. Якщо раніше розв'язання питання аналітизму базувалося переважно на інтуїції дослідника щодо ступеня десемантизації повнозначних слів і відповідно їхньої допоміжної ролі в утворенні аналітично виражених членів речення, то зараз в основному з'ясування питань аналітизму синтаксичних компонентів покладено теорію словосполучення [1].

Давня традиція у вивченні підмета, багатство визначень, які будуються на основі різних принципів, суперечливість підходів до з'ясування самої суті підмета є свідченням складності і водночас необхідності використовувати цю понятійну реалію як інструмент при дослідженні формально-граматичної структури речення [2].

Підмети аналітичної будови неодноразово привертали увагу лінгвістів. Дослідницькі інтереси, однак, фокусувалися переважно на проблемах їхнього обсягу та морфологічного наповнення моделей. Щодо номінації підметів аналітичної будови поширеними стали терміни – «підмети, виражені словосполученнями», «підмети-словосполучення», «складені підмети». Ми ж у своєму дослідженні послуговуємося визначенням «підмети, виражені синтаксично неподільними словосполученнями з кількісним значенням».

Кількісні параметри семантики нерозкладних іменникових підметів-словосполучень пов'язані з поняттям власне кількості, збірності та міри. Зокрема, значення власне кількості виражають числівники, а також деякі іменники з відтінком міри, кількості (типу *десяток, сотня* і под.), значення збірності виражають іменники: *група, юрба, зграя, табун, рій, отара, гурт, стадо, ватага, колектив, делегація* та ін. Основне предметне значення у нерозкладних словосполученнях з комплетивними відношеннями виражає іменник в родовому відмінку, а головний компонент у аналітичних підметах, виражених синтаксично неподільними словосполученнями –

кількісну ознаку, як-от: *Під дверима регіт, галас, і в хату разом з холодом суне ватага хлопців* (С. Васильченко).

Близькими до кількісно-іменних словосполучень з числівниковим компонентом є іменні словосполучення, в яких головне слово-іменник виражає значення сукупності, міри чи обсягу, типу: *десяток, сотня, трійка, п'ятірка* і под.

До аналітичних підметів, виражених синтаксично неподільними словосполученнями з кількісним значенням належать: 1) поєднання відчислівникових іменників з іменниками у родовому відмінку. До таких належать поєднання відчислівникових іменників, що мають кількісне значення, типу *трійка коней, десяток людей, п'ятірка плотарів, сотня очей* і под. словосполучення з кількісними іменниками, утвореними від кількісних числівників (типу *десяток, сотня*) рідко означають точно визначене число предметів чи осіб: *...І сотня тисяч відьм помчить на Лису гору* (О. Забужко); 2) словосполучення з іменниками на позначення конкретної чи приблизної міри та іменниками в родовому відмінку. Їх формують іменники, що утворюють систему мір довжини, ваги чи об'єму чогось: *метр, кубометр, кілометр, грам, міліграм, кілограм, літр, декалітр, центнер, тонна, літр, гектар, лікоть, чисниця* та ін.: *Кожен метр цієї дороги нагадував про їхні почуття* (О. Тарнавський); 3) словосполучення з синсемантичними іменниками з загальним значенням надмірно великої кількості чи надзвичайно малої кількості та іменниками в родовому відмінку, як-от: *море, океан, тьма, ліс, хмара, лавина, маса, куча, купа, купка, доля, злива, потік, крапля, краплина, клаптик, уламок, шмат, ковток, кавалок, жменя, жменька (жмілька), кусок, кулачок, дециця, частка, частина, крихта, дрібок* та ін.: *Хмара куряви з-під борін засипала його сивий чупер на голові і на грудях* (В. Стефаник); 4) сполучення іменників, що мають значення сукупності живих істот, з іменниками у родовому відмінку. Виділяємо іменники типу *валка, ватага, вервиця, вервечка, горстка (горсточка), громада (громадка), група, гурт, гурток, загін, згряя, кагал, клас, колона, отара, пара, пачка, полк, рій, рота, ряд, союз, спілка, стадо, стая, стайка, сніп, табун, табунець, череда, юрба, юрма* та ін.: *Осторонь сидів на колодках під вербами гурток дівчат і хлопців* (Олена Пчілка); 5) сполучення іменників, яким властива сема *сукупності* на позначення невизначеної кількості предметів, з іменниками у родовому відмінку. Виділяємо нерозкладні сполучення з іменниками *ряд, низка, в'язочка, горстка, жмут, пакля, пучка, пригорица, жменя, кетяг, низка, низочка, ряд, пасмо* тощо, яким так само властива сема «сукупності». Їх послаблена номінативність доповнюється в основному за рахунок лексичної сполучуваності з назвами предметів та понять: *Далеко на озері, з-за очеретів, виринула під проміння низка човників* (С. Васильченко); 6) словосполучення з іменниками, що мають значення міри (кількісного об'єму за формою предмета) та іменниками у родовому відмінку. Іменники, що позначають посуд чи інші предмети побуту, одночасно означають і кількість напою, рідини, речовини чи ін. продуктів харчування, ліків тощо, позначені іменником у родовому відмінку, як-от: *ложка дьогтю, бочка меду, горнятко кави, кухоль води, кошик грибів, гелетка жита, машина дров, віз соломи, корито слив, мішок муки, карафка вина*: *Карафка вина вмить стояла на Йоновому столі* (М. Коцюбинський).

Таким чином, роль допоміжного елемента підмета аналітичної будови спроможні виконувати синсемантичні відчислівникові іменники зі значенням власне кількості, іменники зі значенням сукупності, конкретної чи приблизної міри.

Список використаних джерел

1. Вихованець І. Р. Граматика української мови. Синтаксис. Київ, 1993. 368 с.
2. Іваницька Н.Л. Двоскладне речення в українській мові. Київ, 1986. 167 с.

Максимюк Марта,

кандидат філологічних наук, доцент,

Буковинський державний медичний університет

(м. Чернівці, Україна)

ОНІМИ НА ПОЗНАЧЕННЯ УКРАЇНИ ЯК ЕЛЕМЕНТ СТИЛІСТИКИ ТЕКСТУ (на матеріалі роману В. Кожелянка «Дефіляда в Москві»)

Топоніми в художньому тексті тісно пов'язані з іншими класами онімів, усі власні назви формують онімний простір, у якому назви географічних об'єктів посідають значне місце. Цей розряд онімів, на думку більшості науковців, підпорядкований загальним законам художності контексту, є експресивним, навантаженим стилістично і «вимальовує» просторову домінанту художнього тексту.

Топонімам та їх функціонуванню у художніх текстах в останні десятиліття науковці приділяють все більше уваги. Зокрема, Ю. Карпенко виділяє за функціональним навантаженням топоніми «переднього» і топоніми «заднього» плану. Подібний поділ пропонує і Г. Лукаш [1, с. 8]. Цілком очевидно, що топоніми «переднього плану» будуть частовживанішими, ніж топоніми «заднього плану», оскільки перші співвідносні з власними назвами - іменами персонажів. Топоніми в тексті роману потрібно розглядати у контексті, як частину єдиного цілого - онімного простору художнього твору. Поза контекстом топонім не мав би жодних додаткових конотацій і виконував би насамперед функцію локалізації дії. Лексичне оточення слова може актуалізувати різні семи, що є потенційно в топоніма, підсилювати його експресивність та емоційну виразність.

У тексті роману В. Кожелянка «Дефіляда в Москві» найважливішою географічною назвою, яка насамперед стосується життя головного героя (Дмитра Левицького), є макротопонім [2, с. 69] *Україна*. Макротопонім *Україна* – один з найбільш функціонально навантажених у тексті роману. Цей онім вжитий у творі 100 разів. Фіксуємо ще 13 різних найменувань для називання того ж денотата. Різні варіанти власних назв для номінації України використані В. Кожелянком для опосередкованої характеристики персонажів, які використовують певний варіант топоніма. Топонім *Україна* нейтральний, виконує номінативну, ідентифікаційну функцію, але разом з тим *Україна* для